

(א) וְלַעֲלֹג גַּם לִקְמֹן כַּח: לֹא:
(ב) חַמ: (ג) וְלִקְמֹן יִט:
(ד) וְקִדְוִשׁ ה: כֹּה: וְשׂוֹמֵן:
(ה) לִקְמֹן לֵב: (ו) נִרְשָׁשׁ:
(ז) מִמֵּן: (ח) וְדָן ג: ד'ה:
(ט) מִשׁוֹרֵן: (י) ז'ל דְּמִשְׁמֵי:
(יא) ז'ל הַמַּגְלָגֵל: (יב) וְשׂוֹמֵן:
(יג) מִשְׁמֵי: (יד) וְשׂוֹמֵן:
(טו) ז'ל:
(טז) וְשׂוֹמֵן:
(יז) וְשׂוֹמֵן:
(יח) וְשׂוֹמֵן:
(יט) וְשׂוֹמֵן:
(כ) וְשׂוֹמֵן:
(כא) וְשׂוֹמֵן:
(כב) וְשׂוֹמֵן:
(כג) וְשׂוֹמֵן:
(כד) וְשׂוֹמֵן:
(כה) וְשׂוֹמֵן:
(כו) וְשׂוֹמֵן:
(כז) וְשׂוֹמֵן:
(כח) וְשׂוֹמֵן:
(כט) וְשׂוֹמֵן:
(ל) וְשׂוֹמֵן:

ג'וין הש"ס
תוס' ד"ח מה לבור שכן
שלא ברשות דאפי' עשאו
ברשות ע"י לקמן כח ע"ז
תוס' ד"ה ה"מ:

מוסף רש"י
כולם מבורר לדמונו. כל
תקלה צור הוא ואפי' דלא
הפקיר (וע"ל ג). כל אלו
שנאמרו. חכמים מותקין
לקבלן כבה"ק, ואלו הן
פותרין ביבותיהן. לקבל
שופקין שכן כבה"ק,
צ"ב צ"ע התקלה שופקין
של מי משמים הימ לה"ר
(לקמן ל).

רבינו הגאון
לאיתווי יליחכה נירו
וסכסכה אבנו. פיס' הצד
השוה שבהן: ב"י איתווי
מא, אמ' אבי לאיתווי
אבנו וסכנו ומשאו
שהניחן בראש הגג ונפלו
ברוח מצויה והזיקו בהר
דנייהו. אבל בהדי דקאזלי
נוקין לא איצטרובא ליה
דהיינו אש אלא אפי' בהר
דנייהו. רבא אמר לאיתווי
בור המתגלגל כ"י. רב
אזא בר אבהו אמ'
לאיתווי הא דתניא כל
אלו שאמרו פותרין
ביבותיהן וגורפין
מערותיהן בימות החמה
אין להן רשות, בימות
הגשמים אפי' שיש להן
רשות אם הזיק חייב
לשלם. ומקום חלוקת רב
ושמואל כבר פירשנוהו
למעלה.

ארבעה אבות פרק ראשון בבא קמא

ו.

עין משפט
נר מצוה

מד א מיי פי"ד מה"ל
נוקין ממון הלכה ח
תמג עשין סט טו"ע ח"מ
ס"י תיה סעיף ג:
מה ב ג מיי פי"ג
מהלכות נוקין ממון
הלכה ג ג תמג עשין ט
טו"ע ח"מ ס"י תיה סעיף
ח:
בו ד מיי שם טור ש"ע
שם סעיף ג:
בו ה מיי שם הלכה יג
תמג שם טו"ע ח"מ
ס"י תיה סעיף ג:

לאסווי יליחכה נירו. שאם יליחכה האש חרישמו של חצירו או סכסכה
אבנו חייב. באבנים שייך לשון סכסוך שלא נשפרו לגמרי אלא
סכסכה ועדכקה האש בהן וסכסכה מעט כדלמרינן (חולין דף ק"ז):
גבי פגימת סכין מוסכסכת מרוח אחת שלא נפגמה מצ' לדין לגמרי.

HebrewBooks.org © MezuzaM Publishers. No commercial use allowed.

אי רב דאמר בו'. לא גרסינן כדפירשנו לעיל: מה לבור שכן
אין כח אחר מעורב בו. למאי? דפריך ללא חשיב אש מעשיו
גרמו לו לפי שהרוח מצייט לו ה"מ למפרך כחא מה לצור שכן
מעשיו גרמו לו תאמר באבנו

לאיתווי יליחכה נירו וסכסכה אבנו: הצד
השוה שבהן: לאיתווי מאי אמר אבי יליחכה
אבנו סכינו ומשאו שהניחן בראש הגג ונפלו
ברוח מצויה והזיקו היכי דמי אי בהדי דקא
אזלי קא מוקי היינו אש מאי שנא אש דכה
אחר מעורב בו וממונך ושמירתו עליך הני נמי
כה אחר מעורב בהן וממונך ושמירתו עליך
ואלא בחר דנייהו אי דאפקרינהו בין לרב
בין לשמואל היינו בור מאי שנא בור שכן
תחילת עשייתו לנוק וממונך ושמירתך עליך
הני נמי תחילת עשייתך לנוק וממונך ושמירתך
עליך אלא דלא אפקרינהו לשמואל? דאמר
כולם מבורר למדנו היינו בור לעולם
דאפקרינהו ולא דמו לבור מה לבור שכן אין
כה אחר מעורב בו תאמר בהני שכה אחר
מעורב בהן אש תוכיה מה לאש שכן דרכו
לילך ולהזיק בור תוכיה וחזר הדין רבא אמר
לאיתווי יבור המתגלגל ברגלי אדם וברגלי
בהמה ה"ד אי דאפקרינהו בין לרב בין
לשמואל היינו בור מאי שנא בור שכן תחילת
עשייתו לנוק ושמירתו עליך הני נמי תחילת
עשייתך לנוק ושמירתך עליך אלא דלא
אפקרינהו לשמואל דאמר כולם מבורר למדנו
היינו בור לעולם דאפקרינהו ולא דמי לבור
מה לבור שכן מעשיו גרמו לו תאמר בהני
שאין מעשיו גרמו לו שור יוכיה מה לשור
שכן דרכו לילך ולהזיק בור תוכיה וחזר הדין
לא ראי זה כראי זה רב אדא בר אבהו אמר
לאיתווי הא דתניא הכל אלו שאמרו פותרין
ביבותיהן וגורפין מערותיהן בימות החמה
אין להם רשות בימות הגשמים יש להם רשות
אפי' שברשות אם הזיקו חייבים לשלם היכי
דמי אי בהדי דקאזלי מוקי כחו הוא אלא
בחר דנייהו היכי דמי אי דאפקרינהו בין
לרב בין לשמואל היינו בור מ"ש בור
תחילת עשייתו לנוק וממונך ושמירתו
עליך הני נמי תחילת עשייתך לנוק וממונך
ושמירתך עליך אלא דלא אפקרינהו לשמואל
דאמר כולם מבורר למדנו היינו בור
לעולם דאפקרינהו ולא דמי לבור מה לבור
שכן שלא ברשות תאמר בהני דברשות
שור

זכרנו שאלו ראי לה כגון הכא שאין
עיקר אש צדק: סוד השוה שכן
שדרכן להזיק ושמירתו עליך ומאי
מניית לאיתווי: היינו אש. דמולדה
דלאש היא דמאי שנא אש מינה שכן
כה אחר מעורב בה הני נמי כה אחר
כו: צמר דנייהו. מוקי בהן שור או
חמור: אי דאפקריהו בין לרב בין
לשמואל. דלפיג' (בהפקר) צ"פ המניח
את הכד (לקמן דף ק"ז): היינו בור.
דמרוייהו אמרי כל תקלה שהפקיר
נפקא לן מצור דחייב דמי היכי
דחייבא לצור הוא כרה"ר דהוי הפקר
כדלמרינן צ"פ שור שנגח את הפרה
(לקמן דף ק"ז): שעל עסקי כרייה
ופמיחה צאה לו אף כל תקלתו
שהפקיר חייב דלא נמי תחילת
עשייתו לנוק דהוה ליה לאסוקי
לדעתיה דסופו ליפול ברוח מצויה:
אש סוית. היינו דנקט צמתני' הכד
השוה: שכן דרכו לילך כו'. אבל אלו
לא הזיקו כהליכתן אלא השור והחמור
נתקל בהן: וחזר בהן הדין. דליכא
למפרך מה לצור שכן אין כח אחר
מעורב בו ואמאי צה"ל השוה
דמתניתינן: בורו המתגלגל כגון
הניח אבן צרה"ר וצדודה במקומה
לא הזיקה ורגלה רגלי אדם ובהמה
למקום אחר והזיקה שם: אי כהדי
דאזלי מוקי כו' לא גרס והכי
גרסינן היכי דמי אי דאפקרה בין לרב
בין לשמואל כו': מעשיו. כרייתו
גרמה את ההזיק אבל מעשיו של זה
לא הזיקו אלא רגלי אדם ובהמה
שגלגלוהו: שור יוכיה. שאין מעשה
בעלים גרמו ההזיק אלא ממנו הזיק
והיינו הכד השוה דנקט צמתניתינן:
כל אלו שאמרו. וקחשיב ואזיל להו
אלו הפותקים ציבותיהם וגורפיהם
מעבותיהם כלומר כל אלו שאמרו
חכמים שיש להן רשות להשליך נוקיהן
לה"ר ואלו הן פותרין ציבותיהן
פותרין ציבוריהן המקלחים שופכים
שפופקין מתצריהן לרה"ר: וגורפין
מערוסיהן. ומשליכין וצליהן לרה"ר:

צימות החמה אין להם רשות. מפני שהרחוב נהא והוא מקלקלו אבל צימות
הגשמים שהרחובות מלוכלכות יש להן רשות: ואע"פ שצדקות: צ"ד
משליכין אם הזיקו חייבין: כחו הוא. והיינו אדם ומנא ליה צמתניתינן:

תנא שור לרגלו היכי קאמר שור יוכיה דברשות חייב והא רגל לא מנייהו אלא ברשות הניזק ושם אין לו רשות וי"ל כגון שהלך צרה"ר והתמו
והזיק כבה"י דחייב כדלמרינן לקמן (דף ק"ז): (שי"ק נ"ט) ה"ג הברותל והא"י שנפלו לרשות הרבים והזיקו פמור מרש"א. וכן כתבו
בספרים של רש"י וכן בספר רב אלפס וכן עיקר אבל אומם דכתובו זהו חייב לשלם לא נהירא דמיון דשגלא וההירו חייב לא יתכן להקל
עליו לפוטרו ממה שמהירין אותו לקוח ולסמור: אי דאפקרינהו בין לרב בין לשמואל היינו בור. וא"ת והא משמע לקמן בהמניח (דף כ"ט).
דלכ"ע המפקיר נוקי לאחר נפילת אונס דפטור והאי נמי אונס הוא דצננין ונטיעה שעשה לא פשע כלום וי"ל כיון שהזכירו לקוח ולסמור
שלא זיקו ועבר הזמן הוי פושע והוי כמפקיר ונכסיו לאחר נפילת פשיעה:

דלא הוי דומיא דאדם דשגלא ככוונה ליכא כופר ושלשים של עבד
כדאי' בשיליה שור שנגח ד' וה' (לקמן דף מג). מה לבור שכן שרא
ברשות. דאפילו עשאו ברשות ואח"כ הפקיר כיון שהפקיר היינו
שלא ברשות: תאמר בהני דברשות שור יוכיה. וא"ת למ"ד
שור
תנא שור לרגלו היכי קאמר שור יוכיה דברשות חייב והא רגל לא מנייהו אלא ברשות הניזק ושם אין לו רשות וי"ל כגון שהלך צרה"ר והתמו
והזיק כבה"י דחייב כדלמרינן לקמן (דף ק"ז): (שי"ק נ"ט) ה"ג הברותל והא"י שנפלו לרשות הרבים והזיקו פמור מרש"א. וכן כתבו
בספרים של רש"י וכן בספר רב אלפס וכן עיקר אבל אומם דכתובו זהו חייב לשלם לא נהירא דמיון דשגלא וההירו חייב לא יתכן להקל
עליו לפוטרו ממה שמהירין אותו לקוח ולסמור: אי דאפקרינהו בין לרב בין לשמואל היינו בור. וא"ת והא משמע לקמן בהמניח (דף כ"ט).
דלכ"ע המפקיר נוקי לאחר נפילת אונס דפטור והאי נמי אונס הוא דצננין ונטיעה שעשה לא פשע כלום וי"ל כיון שהזכירו לקוח ולסמור
שלא זיקו ועבר הזמן הוי פושע והוי כמפקיר ונכסיו לאחר נפילת פשיעה: